

İLKÖĞRETİM I, II, III. ve IV, V. SINIFLARINDA BEDEN VE OYUN EĞİTİMİNE VERİLEN ÖNEM

*Yavuz TANYERİ

ÖZET

Araştırmada ilköğretim kurumlarında verilen beden eğitimi dersi sırasında çocuğun temel ihtiyacı olan oyun eğitiminin ne oranda karşılanıp karşılanmadığı değerlendirmiştir. Bu hususu tesbit edebilmek amacıyla ilköğretimde görev yapan sınıf öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Ankete verilen cevaplar tablolar halinde sunulmuş ve tartışılmıştır.

**The importance given to the physical education and games in the I, II, III IV and
V classes of the primary schools.**

SUMMARY

In this study, an evaluation was made on the extend to which the play training need, which is essential to the development of children, is met during the physical education classes in the primary school institutions. A questionnaire was applied for the class teachers who serve in the primary schools. The results of the questionnaire were given in tables and discussed.

GİRİŞ

Gelişim psikolojisinde çocukluk kavramı, doğumdan cinsel olgunluğa kadar geçen bir süreç olarak tanımlanır. (7: s.3)

Zaman değiştikçe çocuklardan beklentiler artmakla beraber, çocuklara verileceklerde artar. Örneğin eski İspartalılarda çocuğun ihtiyaçlarının iyi bilinmemesi nedeniyle, çocuk ölümleri yüksek seviyedeydi.(7: s.4)

Çocukluk süreci, 18. Yüzyıldan itibaren yaşamın farklı ve özel bir bölümü olarak algılanmaya başladı. Eğitimciler göre çocuk kendini ifade etme olanağı buldukça sağlıklı büyüme gösterir.(3:s.19)

Günümüze kadar süregelen gelişmeler, çocuklara özgü bir dünya yarattı. Çocuğun dünyasını oluşturan faktörlerden biri de oyun ve beden eğitimidir.(4: s.37) Bu da oyun ve beden eğitiminin, öğrenim gördüğü sürece eğitime olumlu katkı yapacak şekilde verilmesinin bir zorunluluk olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmacı Parizkova düzenli oyun ve beden eğitimi yapan çocukların optimal bir süre ve şiddette kemiklerin epifiz bölgesine yapılan basınç etkisinin büyümeyi uyarıcı sonuçlar doğurduğunu tesbit etmiştir.

Sportif aktivitelerin kas gelişimi üzerine etkisini özetlemek gerekirse; kas dokusu da yüklenmeye aynı kemik dokusu gibi tepki gösterir. Hem iskelet kası hem de kardiyak kası kütle artışı şeklinde tepki gösterir. Bütün bunları daha çok örnekle göstermek mümkündür.

Kısaca çocuğun tüm gelişim temposunun olumlu yönde ve daha sistemli olmasında oyun ve beden eğitiminin önemi büyüktür.(1: s.72)

Çocuk gelişimi açısından bu denli önemli sayılan oyun ve beden eğitimi formal eğitimin ilk basamağı olan ilköğretimde ne derece uygulanmaktadır.

Çocukluktan beri alınan formal eğitimin başında; ilköğretim gelmektedir. İlköğretim programları hazırlanırken çocuğun çok yönlü ve olumlu davranış kazanmasına özen gösterilmelidir. (5: s.341)Ancak yaptığımız araştırmada ilköğretimdeki oyun ve beden eğitiminin çeşitli ve önemli sorunları olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın Evreni, Örneklem Modeli ve Uygulanışı

Araştırma evrenini,1998-1999 öğretim yılında Aksaray, Denizli, Erzurum ve Mersin illerinde rasgele seçilen 34 ilköğretim okulunda görev yapan 68 Yönetici, 218 öğretmen uygulanan anket oluşturmaktadır.

Sayıtlar:

1- Yönetici ve öğretmenler, hazırlanan anketi cevaplandırırken gerçek uygulamaları ve görüşleri yansıtmışlardır.

Hazırlanan anket formlarının kapsam geçerliliğinde başvuru uzmanların düşünceleri "yeterli"dir.

Anketin Değerlendirmesi:

Tablo 1. I, II ve III. sınıflarda oyun eğitimine verilen önem.

Derste ne veriliyor	F	%
Oyun eğitimi verenler	60	58.82
Beden eğitimi Verenler	28	27.45
Önemli dersleri yaptırıyorum diyenler	14	13.73
Toplam	102	100.00

Tablo.1'de ilköğretimin birinci basamağı olarak kabul edilen sınıflarda beden eğitimi dersinde neler yaptırıldıkları incelenmiştir. Verilere göre ilköğretimin birinci basamağı olarak kabul edilen 1, 2 ve 3. sınıflarda oyun eğitimi veriyorum diyenler (%58.82) ile beden eğitimi (%27.45) veriyorum diyenler arasında oran olarak yakınlık olduğu, buna rağmen % 13.73'lük bir oranın ise yine önemli dersleri verdiği görülmektedir. Bu oranların çok kötü bir dağılım olmadığı, gelişimi ve gerekse gelişim psikolojisi gibi bilim dalları hakkında pek bilgi sahibi olmadıkları sonucunu ortaya koymaktadır.

Tablo 2. IV.ve V. sınıfların beden eğitimi dersinde neler verilmekte.

Derste ne veriliyor	f	%
Oyun eğitimi verenler	30	44.11
Beden eğitimi verenler	22	27.45
Diğer dersleri yaptırıyorum diyenler	16	13.75
Toplam	68	100.00

Tablo 2'de 4 ve 5. sınıfların beden eğitimi dersinde en çok neler verildiği araştırılmıştır. Elde edilen verilere göre ilköğretimin ikinci basamağı olarak kabul edilen sınıflarda beden eğitimi dersinde neler yaptırıldıkları incelenmiştir. Oyun eğitimi veriyorum diyenlerle, beden eğitimi veriyorum diyenlerin

oranında bir eşitlik görülmektedir. Bu sınıflarda da diğer önemli dersler (13.75)'i veriyorum diyenlerin olması dikkat çekicidir.

Tablo 2. İlköğretimdeki beden eğitimi ve spor alanları.

Tesisin Adı	f	%
Spor Salonu	12	4.20
Açık Spor Alanı	102	35.66
Diğer(Okul bahçesi)	172	60.14
Toplam	286	100.00

Tablo 2. ilköğretimdeki beden eğitimi ve spor alanları araştırılmıştır. Bulgulara göre okullarında beden eğitimi dersi yapılabilecek spor alanlarının az oluşu (%4.20) bu nedenle beden eğitimi dersinin yapıldığı alanlar olarak daha çok okul bahçesi (% 60.14) nin kullanıldığı görülmektedir

SONUÇ VE ÖNERİLER:

Ülkemizde ilköğretim okullarında beden ve spor eğitimi alanları yetersiz olduğu ve hava şartlarının da bu durumu olumsuz yönde etkilediği anketimizde oraya çıkmıştır.

Malzeme yetersizliğinin çevrede var olan benzer araçlarla bile giderilmediği, öğreğin tırmanma parmaklığı yerine okul bahçesindeki ağaçların bile kullanılmadığı, "Sınıf cimnastiği" anlayışının uygulanmadığı,

4- Milli Eğitim Bakanlığınca beden ve spor eğitimi faaliyetleri ve ders programları hazırlanırken bölgesel şartlar ve uygulanabilirlik prensiplerinin gözardı edildiği,

5- Beden eğitimi ve sporu teşvik etmeye yönelik yeterli faaliyet yapılmadığı,

6- Okul idarecilerinin beden eğitimi ve spora yaklaşımlarının fazla iyimser olmadığı,

7- Ailelerin beden eğitimi ve spora bakış açılarının olumlu yönde olması amacıyla, halk eğitim kursları düzenlenmediği,

8- Beden ve spor eğitimi çalışmalarında ilke, her çocuğun aynı seviyede değil, her birinin kendi yeteneğine göre gelişimi sağlanması gerektiği halde programların genel olarak hazırlandığı;

9- Oyun öğretiminin güncellikten kopuk olduğu,

10- Beden eğitimi çalışmalarının sadece ders saatleriyle sınırlı tutulması,

11- 30 Okul dönem kursu, izcilik, kamp etkinliği, sınıflar arası oyun, büyük ders aralarının değerlendirilmediği ve "oyun kolu" oluşturulmasının gerekliliği;

KAYNAKLAR:

- 1- **Erden, Münire.** Temel Eğitim Süresi, Çağdaş Eğitim, Ankara, 1991.
- 2- **Fişek Kurthan.** Türkiyede ve Dünyada Spor Yönetimi, Ankara, 1980.
- 3- **İlhan, A.Yavaş,M.** Beden Eğt. ve Sporda Özel Öğr. Yönt., Bursa, 1996.
- 4- **Kirby, Fay.** Türkiyede Köy Enstitüleri, Ankara, 1962.
- 5- **Binbaşıoğlu, Cavit.** Türkiye'de Eğitim Bilimleri Tarihi, İstanbul,1995.
- 6- **MEB. Milli Eğitim Şur'a Kararları.** 10'dan 15.Şur'aya kadar.
- 7- **Muratlı, Sedat.** Çocuk ve Spor, Ankara, 1997